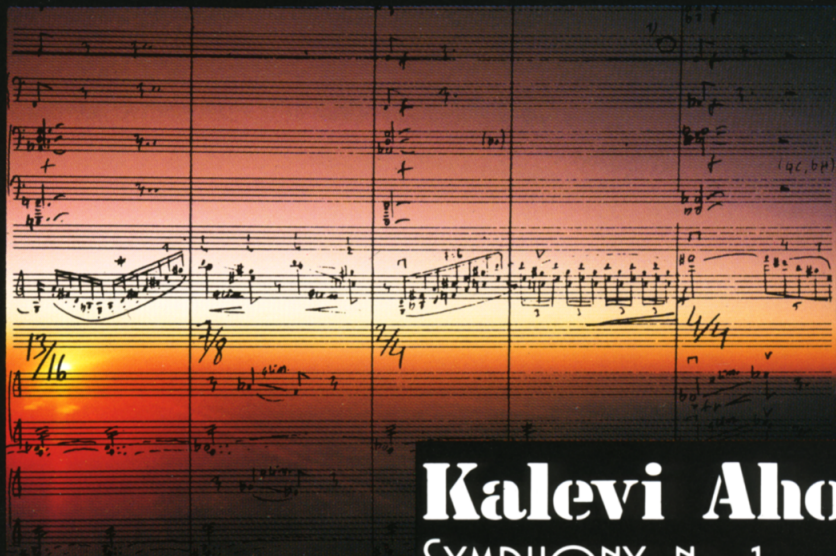

MANFRED **Gräsbeck**, VIOLIN
Lahti SYMPHONY ORCHESTRA
OSMO **Vänskä**

digital

Kalevi Aho
SYMPHONY No. 1
HILJAISUUS
VIOLIN CONCERTO

BIS-CD-396 STEREO

Total playing time: 61'45

AHO, Kalevi (b.1949)

Symphony No.1 (1969)

27'53

1	I. <i>Andante</i>	8'26
2	II. <i>Allegretto</i>	5'30
3	III. <i>Presto</i>	5'14
4	IV. <i>Andante</i> — <i>Allegro non troppo</i> (violin solo: Sakari Tepponen)	8'28

5	Hiljaisuus (Silence) (1982)	4'56
----------	------------------------------------	-------------

Violin Concerto (1981-82)

27'38

6	I. <i>Andante</i>	9'51
7	II. <i>Leggiero</i>	6'20
8	III. <i>Tempo di valse</i> (euphonium solo: John Kotka)	11'18

MANFRED GRÄSBECK, violin

LAHTI SYMPHONY ORCHESTRA

(Lahden kaupunginorkesteri)

Leader: Sakari Tepponen

OSMO VÄNSKÄ, conductor

Music publisher: Pan Music, Helsinki

RECORDED IN THE PRESENCE OF THE COMPOSER.

Symphony No.1

The origin of my First Symphony is a tangled story. During my first year as a student at the Sibelius Academy, in spring 1969, I started to compose a Fantasy for violin and piano, using Uno Kaila's poem "Viulu" (The Violin) as a starting-point. The poem tells of a somewhat simple, foolish man who squats in the corner of his room all day long, "fiddling" on a blade of grass with a twig, and is happy. The violin fantasy remained unfinished.

My next composition should have been a string quartet. When I showed its first movement to my composition teacher Einojuhani Rautavaara, he asserted that the movement was in fact orchestral in nature. I orchestrated it and in summer 1969 I continued with further movements, ending up with a four-movement piece for orchestra. When I showed the (still unnamed) work to Rautavaara for a second time, in my first lesson of the autumn term, he opined that it had become a symphony. With that the problem of choosing a title was solved.

The first movement of the symphony is formally a fugue, for this form gives the movement the psychological expressiveness which I had sought. Its theme steps forward with small intervals; it is continually present in one part or another; the entire movement stiffens within it without being able to escape, the atmosphere is somehow tormented and neurotic.

In the second movement the symphony's opening fugue theme is transformed into a tragicomical, limping waltz melody. During the course of the movement the psychological dead-end feeling of the opening becomes more intense — the movement repeats and repeats this melody — without the possibility of an escape — until it withers away and only a puny little motif remains. I had pursued the same basic idea of formal structure in my unfinished violin fantasy.

Whereas the second movement's waltz is almost tonal, the third movement moves ever further away from reality into a sort of surrogate baroque world, one which rips itself apart like a nightmare. The unreal waltz sequence which forms the movement's coda leads eventually back to the point of departure, to the melody in C sharp which started the symphony and which plays a central rôle in it.

Like the first movement, the fourth is also a fugue; its theme is the theme of the first movement in reverse. The finale is the most ambitious part of the symphony — here the opening atmosphere of psychological crisis is not evaded. On the contrary an attempt is made to find a genuine way out of the situation. The structures of the music do not wither away (as they do in the second and third movements), and even if the finale remains open, its conclusion still leaves us with the hope that the crisis, the dramatic starting-point of the symphony, can be overcome.

Hiljaisuus (Silence)

The orchestral work *Hiljaisuus* (Silence), which dates from 1982, also has its roots in Finnish lyric verse: the piece is inspired by a poem of the same name by Otto Manninen, although it does not represent an exact depiction of the poem. Almost the entire piece consists of static, motionless tonal areas; only once is this isolated, dream-like world of silence torn asunder, when suddenly sharp, signal-like motifs and clusters played by two trumpets, trombones and organ are perceived from outside the concert hall and from different sides. A continuation of the quiet opening music is thereafter impossible; the music seizes up, becomes even more static than before and finally, gradually, withers away.

Hiljaisuus was commissioned by the Finnish Broadcasting Association, which had imposed the condition that the total duration of the piece should be about five minutes. From the start I conceived the work as a sort of

introduction to my Violin Concerto (which I had completed a year earlier). In concert the Violin Concerto may follow *Hiljaisuus* without a pause.

Violin Concerto

The Violin Concerto, which was completed in 1981, is in fact my second concertante work for violin and orchestra: the Third Symphony, finished as early as 1973, contains an extensive concertante part for solo violin. The central problem with the composition of the concerto was the relationship between the soloist and the orchestra — how to give the soloist sufficient significant and virtuosic material without reducing the rôle of the orchestra to mere accompaniment. The Third Symphony also contains a confrontation between soloist and orchestra — the orchestral mass exerts pressure on the soloist as an individual entity.

In the Violin Concerto there is no longer such an application of pressure. The soloist and orchestra strive to be equal, complementary and mutually supporting elements. For the musicians the piece is extremely demanding. Its basic dramatic idea is that of a journey — a journey in time and experiences. The more severe tonal language of the opening becomes by stages increasingly free as the concerto's three movements progress, and increasingly it takes on a dance-like character. The dynamic climax of the piece is attained in the finale. At the end of the finale the music's forward thrust starts to tire; dark shadows appear and the work concludes with a gentle berceuse — a farewell to everything which has been experienced in the course of the journey.

The Violin Concerto was also commissioned by the Finnish Broadcasting Association. It was first performed by Manfred Gräsbeck with the Finnish Radio Symphony Orchestra conducted by Jorma Panula on 29th September 1982.

Kalevi Aho

1. Sinfonia

1. sinfoniani syntyi oli monivaiheinen. Ensimmäisenä opiskeluvuoteni Sibelius-Akatemiassa, keväällä 1969 ryhdyin säveltämään fantasiaa viululle ja pianolle — teokseen sain lähtökohdan Uuno Kailaan runosta *Viulu*. Runossa kerrotaan vähän yksinkertaisesta, hullusta miehestä, joka soittaa koko päivän tuvan nurkassa ruohonkorrella ja varvulla viulua ja on onnellinen. Viulufantasia jäi kuitenkin kesken.

Seuraavasta sävellyksestäni oli määrä tulla jousikvartetto. Kun näytin sen ensimmäistä osaa sävellyksenopettajalleni Einojuhani Rautavaaralle, hän totesi että osa on luonteeltaan itse asiassa orkestraalinen. Soitinsin osan, ja kesällä 1969 jatkoin sitä muilla osilla ja loin neliosaisen orkesteriteoskokonaisuuden. Näyttäessäni syksyn ensimmäisellä sävellystunnilla toistaiseksi vielä nimeämätöntä teosta Rautavaaralle, hän totesi että teoksestahan oli tullut sinfonia. Tällä oli sävellyksen nimeämisongelma ratkaistu.

Sinfonian 1. osa on muodoltaan fuuga, koska juuri fuugamuoto luo osalle tavoittelemaani psykologista ilmettä: sen teema etenee ahtain intervalein, se on jatkuvasti läsnä jossakin äänessä, koko osa jäykistyy siihen pystymättä vapautumaan, tunnelma on jossain määrin ahdistunut ja neuroottinen.

Toisessa osassa sinfonian aloittanut fuugateema on muuntunut tragikoomisesti ontuvaksi valssimelodiaksi. Osan aikana alun psykologinen umpikujatilanne kuitenkin vain syvenee — osa toistaa toistamistaan, vailla mitään ulospääsyn mahdollisuutta, tätä melodiaa kunnes se alkaa hajota, eikä siitä jää lopulta jäljelle kuin yksi vaivainen, pieni motiivi. Samanlainen muotorakenteellinen perusidea oli myös keskeneräiseksi jääneellä viulufantasiallani.

Kun toisen osan valssimelodia on jo lähes tonaalinen, kolmannessa osassa paetaan yhä syvemmälle pois reaalisesta todellisuudesta jonkinlaiseen barokkimaiseen korvikemaailmaan, joka sekin repeytyy painajaismaisesti hajalle. Osan koodana oleva irreaalinen valssijakso johdattaa lopulta takaisin lähtökohtatilanteeseen, sinfonian aloittaneeseen ja sille keskeiseen cis-säveleen.

Ensimmäisen osan tavoin myös neljäntenä osana on fuuga, sen teemana on käännös 1. osan teemasta. Finaali on sinfonian suurisuuntaisin osa — siinä ei alun psykologista kriisitilannetta pyritä enää väistämään ja pakenemaan, vaan siitä yritetään löytää todellinen ulospääsy. Musiikin stryktuurit eivät hajoa kuten keskiosissa, ja vaikka teoksen päätös jääkin avoimeksi, loppu antaa toivoa siitä että sinfonian dramaturgisena lähtökohtana ollut kriisitilanne on siltikin mahdollista voittaa.

Hiljaisuus

Myös lyhyellä orkesteriteoksella Hiljaisuus (1982) on tausta suomalaisessa lyriikassa: teos on saanut innoituksensa Otto Mannisen samannimisestä runosta, vaikkei se olekaan runon tarkka musiikillinen kuvaus. Sävellyksen lähes yksinomaisena materiaalina ovat staattiset, hiljaiset sointikentät. Vain kerran tämä eristynyt, unenomainen hiljaisuuden maailma repeää rikki, kun eri puolilta esityssalin ulkopuolelta alkaa yhtäkkiä kantautua kahden trumpetin, pasuunan ja urkujen teräviä, signaalimaisia säveliä ja klustereita. Alun hiljaisen musiikin jatkuminen on tämän jälkeen mahdotonta, musiikki jähmettyy vielä entistäkin staattisemmaksi ja ikään kuin luhistuu sitten hidastetusti pois.

Hiljaisuus on sävelletty Suomen yleisradion tilauksesta — radion edellytyksenä oli, että teoksen kokonaiskesto sai olla enintään noin 5 minuuttia. Suunnittelin teoksen samalla eräänlaiseksi johdantosävellykseksi

vuotta aikaisemmin valmistuneelle viulukonsertolleni — konserttitilanteessa voi viulukonsertto seurata Hiljaisuutta tauotta.

Viulukonsertto

Vuonna 1981 valmistanut viulukonsertto on itse asiassa toinen konsertoiva sävellykseni viululle ja orkesterille: jo 1973 valmistunut 3. sinfoniani sisältää laajan, konsertoivan sooloviuluosuuden. Konserton säveltämisen keskeisenä ongelma on solistin ja orkesterin suhde: miten antaa solistille riittävästi painokasta, virtuoosista sanottavaa ilman että orkesterin osuus ei kutistuisi pelkäksi säestämiseksi. 3. sinfonialle on ominaista solistin ja orkesterin vastakkainasettelu — orkesterin massan painostusasenne solistiyksilöä kohtaan.

Viulukonsertossa ei vastaavaa painostusasennetta esiinny, vaan orkesteri ja solisti pyrkivät olemaan samanarvoisia, toisiaan täydentäviä ja tukevia elementtejä. Teos on esittäjilleen äärimmäisen vaativa. Sen dramaturgisena perusajatuksena on matka — matka ajassa ja elämäkokemuksissa. Alun ankarampi sävelkieli muuttuu kolmiosaisessa konsertossa vähitellen yhä vapautuneemmaksi ja luonteeltaan tanssillisemmaksi. Konserton dynaaminen lakipiste saavutetaan finaalissa. Sen lopussa musiikin etenemisenergia lopulta väsyä, musiikkiin ilmaantuu tummia varjostuksia, ja teos päättyy hauraaseen kehtolauluun, hyvästijättöön kaikelle sille mitä matkan varrella on koettu.

Myös viulukonsertto on Suomen radion sinfoniaorkesterin tilaustyö. Teoksen kantaesitti 29.9.1982 viulutaiteilija Manfred Gräsbeck, Radion sinfoniaorkesteria johti Jorma Panula.

Kalevi Aho

1. Symphonie

Die Entstehung meiner ersten Symphonie war eine verwickelte Geschichte. In meinem ersten Studienjahr an der Sibelius-Akademie begann ich, eine Fantasie für Violine und Klavier zu komponieren, angeregt von Uuno Kailas Gedicht „Die Geige“. Das Gedicht erzählt von einem etwas simplen, verrückten Mann, der den ganzen Tag in der Ecke seiner Stube hockt, mit einem Zweig auf einem Grashalm fidelt und dabei glücklich ist. Die Violinfantasie blieb jedoch unvollendet.

Aus meiner nächsten Komposition sollte ein Streichquartett werden. Als ich meinem Kompositionslehrer Einojuhani Rautavaara den ersten Satz zeigte, stellte er fest, daß dieser von seinem Charakter her eigentlich orchestral sei. Ich instrumentierte den Satz, und im Sommer 1969 komponierte ich einige Sätze hinzu und schuf so ein Orchesterwerk mit vier Sätzen. Als ich in der ersten Kompositionsstunde im Herbst das noch namenlose Werk Rautavaara zeigte, meinte er, aus dem Werk sei ja eine Symphonie geworden. Damit hatte sich das Benennungsproblem erledigt.

Der erste Satz der Symphonie ist von seiner Form her eine Fuge, da gerade die Fuge dem Satz den psychologischen Ausdruck verleiht, nach dem ich gesucht hatte: Sein Thema schreitet in engen Intervallen voran, es ist ständig in irgendeiner Stimme präsent, der ganze Satz versteift sich darin, ohne von ihm loszukommen, die Stimmung ist in gewisser Weise angstvoll und neurotisch.

Im zweiten Satz hat sich das Fugenthema, mit dem die Symphonie eingeleitet wurde, in eine tragikomisch holprige Walzermelodie verwandelt. Im Verlauf des Satzes wird das psychologische Sackgassengefühl des Beginns nur noch stärker — der Satz wiederholt und wiederholt — ohne die Möglichkeit eines Auswegs — diese Melodie, bis sie in sich

zusammenfällt und zum Schluß nur noch ein mickriges, kleines Motiv von ihr übrig bleibt. Die gleiche Grundidee der formalen Struktur hatte ich auch in meiner unvollendeten Violinfantasie verfolgt.

Während die Walzermelodie des zweiten Satzes beinahe tonal ist, entfernt sich der dritte Satz immer weiter von der realen Wirklichkeit in eine Art barocke Surrogatwelt, welche aber auch alptraumartig auseinanderreißt. Die irreale Walzersequenz, die die Coda des Satzes bildet, führt einen schließlich zurück zum Ausgangspunkt, zur Melodie in Cis, die die Symphonie eingeleitet hatte und in ihr eine zentrale Rolle spielt.

Wie der erste Satz ist auch der vierte Satz eine Fuge; sein Thema besteht in der Umkehrung des Themas aus dem ersten Satz. Das Finale ist der großzügigste Teil der Symphonie — hier wird der psychologischen Krisensituation des Beginns nicht mehr ausgewichen, sondern es wird versucht, einen wirklichen Ausweg aus der Lage zu finden. Die Strukturen der Musik fallen nicht in sich zusammen wie in den mittleren Sätzen, und wenn auch das Finale offen bleibt, so läßt der Schluß doch eine Hoffnung darauf, daß die Krisensituation, die den dramaturgischen Ausgangspunkt der Symphonie bildete, überwunden werden kann.

Hiljaisuus (Stille)

Auch das 1982 entstandene kurze Orchesterwerk *Hiljaisuus* (Stille) hat seinen Hintergrund in der finnischen Lyrik: Das Werk ist inspiriert von dem gleichnamigen Gedicht von Otto Manninen, auch wenn es keine genaue musikalische Entsprechung des Gedichts darstellt. Nahezu alleiniges Material der Komposition sind statische, stille Klangfelder; nur ein einziges Mal bricht diese isolierte, traumhafte Welt der Stille entzwei, wenn von verschiedenen Seiten außerhalb des Vortragssaals plötzlich scharfe, signalartige Tonfolgen und Cluster von zwei Trompeten,

Posaunen und Orgel vernehmbar werden. Die Fortsetzung der stillen Musik des Anfangs ist danach unmöglich, die Musik erstarrt, wird noch statischer als zuvor und fällt schließlich verlangsamend in sich zusammen.

Hiljaisuus ist im Auftrag des Finnischen Rundfunks komponiert worden. Der Auftraggeber hatte die Bedingung gestellt, daß die Gesamtdauer des Werks höchstens etwa fünf Minuten betragen dürfe. Ich habe das Werk zugleich als eine Art Einleitungskomposition zu meinem Violinkonzert konzipiert, das ich ein Jahr zuvor vollendet hatte. Im Konzert kann sich das Violinkonzert ohne Pause an das *Hiljaisuus* anschließen.

Violinkonzert

Das Violinkonzert, das ich 1981 vollendete, ist an sich meine zweite konzertierende Komposition für Violine und Orchester: Bereits meine dritte Symphonie aus dem Jahre 1973 enthält einen umfangreichen, konzertierenden Part mit Solovioline. Zentrales Problem bei der Komposition des Konzerts war das Verhältnis zwischen Solist und Orchester: Wie kann man dem Solisten ausreichend Schwerwiegendes, Virtuoses zu sagen geben, ohne daß die Rolle des Orchesters auf bloße Begleitung reduziert wird. Der dritten Symphonie ist eine Gegenüberstellung von Solist und Orchester eigen — das Orchester setzt mit seiner Masse das Individuum des Solisten unter Druck.

In dem Violinkonzert tritt kein solches Unter-Druck-Setzen mehr auf, sondern Orchester und Solist streben danach, gleichwertige, einander ergänzende und stützende Elemente zu sein. Für die Musiker ist das Werk ein extrem anspruchsvolles. Seine dramaturgische Grundidee ist die Reise — eine Reise in der Zeit und in den Lebenserfahrungen. Die strengere Tonsprache des Anfangs wird in dem dreisätzigen Konzert allmählich immer freier und gewinnt zunehmend tanzartigen Charakter. Der

dynamische Gipfelpunkt des Konzerts wird im Finale erreicht. Am Ende des Finales ermüdet der Vorwärtsdrang der Musik schließlich, es tauchen dunkle Schattierungen auf, und das Werk endet mit einem zarten Wiegenlied, einem Abschied an alles, was im Verlauf der Reise erfahren wurde.

Auch das Violinkonzert ist eine Auftragsarbeit für das Symphonieorchester des Finnischen Rundfunks. Uraufgeführt wurde es am 29.9.1982 vom Geigenvirtuosen Manfred Gräsbeck mit dem Symphonieorchester des Rundfunks unter der Leitung von Jorma Panula.

Kalevi Aho

MANFRED GRÄSBECK and OSMO VÄNSKÄ

Symphonie no 1

L'origine de ma première symphonie est un embrouillamini. Lors de ma première année d'études à l'Académie Sibelius, au printemps 1969, je commençai à composer une *Fantaisie* pour violon et piano, utilisant le poème *Viulu* (Le Violon) d'Uuno Kaila comme point de départ. Le poème traite d'un homme quelque peu simplet, bête, qui, accroupi toute la journée dans le coin de sa chambre, "tripote" un brin d'herbe avec une brindille et est heureux. La fantaisie pour violon resta inachevée.

Ma prochaine composition devait être un quatuor à cordes. Lorsque j'en montrai le premier mouvement à mon professeur de composition, Einojuhani Rautavaara, ce dernier affirma que le mouvement était en fait de nature orchestrale. Je l'orchestrai donc et, pendant l'été 1969, je continuai à composer pour en arriver à une pièce en quatre mouvements pour orchestre. Lorsque je resoumis l'œuvre (encore sans titre) à Rautavaara, à ma première leçon du semestre d'automne, il était d'avis qu'il s'agissait d'une symphonie. Mon problème de titre concernant cette œuvre était ainsi résolu.

Le premier mouvement de la symphonie est formellement une fugue car cette forme donne au mouvement l'expressivité psychologique que j'avais cherchée. Son thème progresse par petits intervalles; il est toujours présent dans une partie ou une autre; le mouvement en entier se raidit en lui sans être capable d'y échapper, l'atmosphère est quelque peu tourmentée et névrotique.

Dans le second mouvement, le thème de fugue, du début de la symphonie est transformé en une mélodie de valse boiteuse, tragique. Au cours du mouvement, le sentiment de cul-de-sac psychologique du début s'intensifie — la mélodie est répétée et répétée —

sans possibilité d'issue — jusqu'à ce qu'elle s'évanouisse pour ne laisser qu'un frêle petit motif. J'avais travaillé avec la même idée fondamentale de structure formelle dans ma fantaisie pour violon inachevée.

Alors que la valse du second mouvement est presque tonale, le troisième mouvement s'éloigne sans cesse de la réalité dans un genre de monde baroque substitut, un monde qui se déchire comme un cauchemar. La séquence de valse irréelle formant la coda du mouvement ramène en fin de compte au point de départ, à la mélodie en do dièse qui commença la symphonie et qui y tient un rôle central.

Comme le premier mouvement, le quatrième est aussi une fugue: son thème est celui du premier mouvement en rétrograde. Le inale est la partie la plus ambitieuse de la symphonie — l'atmosphère de crise psychologique n'est pas évitée ici. Au contraire, on essaie d'y trouver une véritable issue. Les structures de la musique ne s'évanouissent pas (comme dans les second et troisième mouvements) et, même si le finale reste ouvert, sa conclusion nous laisse cependant avec l'espoir que la crise, le point de départ dramatique de la symphonie, peut être surmontée.

Hiljaisuus (Silence)

L'œuvre orchestrale *Hiljaisuus* (Silence) date de 1982 et plonge également ses racines dans la poésie lyrique finlandaise: la pièce fut inspirée par un poème du même nom d'Otto Manninen mais n'en est pas une description exacte. Presque tout le morceau consiste en régions tonales statiques et immobiles; une fois seulement ce monde de silence isolé et rêveur est déchiré en morceaux alors que des motifs de signaux, soudainement perçants et des clusters joués par deux trompettes, trombones et orgue sont entendus de l'extérieur de la salle de concert et de différents côtés. Une reprise de la musique calme d'ouverture est ensuite impossible; la

musique s'ankylose, devient encore plus statique qu'avant et finalement, graduellement, s'éteint.

Hiljaisuus fut commandé par la Société de Diffusion Finlandaise qui avait posé la condition d'une durée d'environ cinq minutes. Dès le début, je conçus l'œuvre comme une sorte d'introduction à mon Concerto pour violon (que j'avais achevé un an auparavant). En concert, le Concerto pour violon peut suivre *Hiljaisuus* sans interruption.

Concerto pour violon

Le Concerto pour violon, terminé en 1981, est en fait ma seconde œuvre concertante pour violon et orchestre: la troisième symphonie, achevée déjà en 1973, comprend une importante partie concertante pour violon solo. Le problème central dans la composition du concerto fut la relation entre le soliste et l'orchestre — comment donner au soliste un matériel suffisamment important et virtuose sans réduire le rôle de l'orchestre à celui de simple accompagnateur. La troisième symphonie présente aussi une confrontation entre soliste et orchestre — la masse orchestrale exerce une pression sur le soliste en tant qu'entité individuelle.

Une telle pression ne se fait plus sentir dans le Concerto pour violon. Le soliste et l'orchestre s'efforcent d'être des éléments égaux, complémentaires, se supportant mutuellement. La pièce exige énormément des musiciens. L'idée dramatique fondamentale est celle d'un voyage — un voyage dans le temps et les expériences. Le langage tonal sévère du début devient par étapes graduellement libre au fur et à mesure que les trois mouvements se déroulent et il revêt de plus en plus le caractère d'une danse. L'apogée dynamique de la pièce est atteinte dans le finale, à la fin duquel l'allant de la musique commence à accuser de la fatigue; des ombres foncées apparaissent et l'œuvre se termine par une douce berceuse — un au revoir à tout ce qui a été vécu au cours du voyage.

Le Concerto pour violon fut également commandé par la Société de Diffusion Finlandaise. Il fut créé par Manfred Gräsbeck et l'Orchestre Symphonique de la Radio Finlandaise sous la direction de Jorma Panula le 29 septembre 1982.

Kalevi Aho

**MANFRED GRÄSBECK, OSMO VÄNSKÄ and the
LAHTI SYMPHONY ORCHESTRA**

Manfred Gräsbeck (b.1955) belongs to a well-known Finnish musical family from Turku and apart from his activities as a violinist he is also a composer: among his works can be counted seven symphonies and three violin concertos.

After violin studies in Finland, Manfred Gräsbeck spent several years as a private pupil of Christian Ferras in Paris. During the years 1978-81 he studied with Olga Parhomenko at the Tchaikovsky Conservatory in Kiev. His career as a concert soloist started with his victory in the Nordic violin competition in Västerås, Sweden, in 1977. At the moment Manfred Gräsbeck is the leader of the Finnish National Opera Orchestra.

Since 1985 Manfred Gräsbeck has performed with Maija Lehtonen as the duo Pohjoismaiset Mestarit (Nordic Masters).

Nimi Gräsbeck merkitsee suomalaisessa musiikkielämässä yleensä jotakin tavallisuudesta poikkeavaa. Turkulaisen musiikkiperheen viulistivesa **Manfred Gräsbeck** (s. 1955) on niin ikään kaikkea muuta kuin arkipäiväinen muusikko. Paitsi että hän on loisteliäs viulisti, hänen aikaansaannoksiinsa kuuluu mm. seitsemän sinfonian ja kolmen viulukonserton sävellystuotanto.

Manfred Gräsbeck hioi kotimaisia opintojaan useita vuosia Pariisissa Christian Ferrasin yksityisoppilaana sekä vuosina 1978-81 Kiovan Tšaikovski-konservatoriossa Olga Parhomenkon ohjauksessa. Vuoden 1977 pohjoismaisen viulukilpailun voitto Västeråsissa siivitti hänet vilkkaalle konsertoivan taitelijan uralle. Gräsbeck toimii tällä hetkellä Suomen Kansallisoopperan 1. konserttimestarina.

Vuodesta 1985 Manfred Gräsbeck on soittanut yhdessä Lahden Urkuviikon pohjoismaisen kilpailun voittajan Maija Lehtosen kanssa duona nimeltä Pohjoismaiset mestarit.

Der Name Gräsbeck hat im Musikleben Finnlands einen Klang, der Außergewöhnliches verspricht. Und ein Alltagsmusiker ist **Manfred Gräsbeck** (geb. 1955), Sproß der Turku-er Musikfamilie, nachgerade nicht. Er ist ein glänzender Violinist und hat zudem u.a. sieben Symphonien und drei Violinkonzerte komponiert.

Nach seiner Ausbildung in Finnland hat Gräsbeck seine Künste mehrere Jahre lang im Ausland ausgefeilt: in Paris als Privatstudent von Christian Ferras sowie in den Jahren 1978-81 am Tschaikowsky-Konservatorium in Kiew unter der Leitung von Olga Parhomenko. Der Sieg im skandinavischen Violinwettbewerb in Västerås, Schweden, im Jahre 1977 beflügelte seine Karriere als aktiver konzertierender Künstler. Heute ist Gräsbeck Konzertmeister der Finnischen Nationaloper.

Seit 1985 hat Manfred Gräsbeck zusammen mit Maija Lehtonen, der Siegerin der Orgelwoche Lahti, in einem Duo namens Skandinavische Meister gespielt.

Manfred Gräsbeck (1955-) fait partie d'une famille musicale finlandaise bien connue de Turku; il n'est pas seulement violoniste mais aussi compositeur: on dénombre sept symphonies et trois concertos pour violon parmi ses œuvres.

Après des études de violon en Finlande, Manfred Gräsbeck fut l'élève privé de Christian Ferras à Paris pendant plusieurs années. De 1978 à 81, il étudia avec Olga Parhomenko au Conservatoire Tchaïkovsky à Kiev. Il gagna la Compétition nordique de violon à Västerås, Suède, en 1977; ce fut alors le début de sa carrière de soliste. Manfred Gräsbeck est présentement violon solo à l'Opéra National de Finlande.

Osmo Vänskä (b.1953) belongs among the élite of Finland's young conductors of international repute. He studied conducting at the Sibelius Academy with Jorma Panula, qualifying in 1979. He has also studied privately in London and West Berlin and has taken part in Rafael Kubelík's master class in Lucerne. Osmo Vänskä is also active as a clarinetist: he studied the clarinet with Sven Lavela at the Sibelius Academy and in West Berlin as a pupil of Karl Leister. During the years 1971-77 he was principal clarinetist with the Turku Philharmonic Orchestra and from 1977-82 he was assistant principal clarinetist with the Helsinki Philharmonic Orchestra.

In 1982 Osmo Vänskä won the international Besançon Competition for young conductors, after which he has conducted the most important orchestras in Finland, Norway and Sweden. His international career has also blossomed rapidly outside the Nordic countries and he has worked for example in France, the Netherlands, Czechoslovakia, the U.S.S.R. and Japan.

As an opera conductor he has appeared at the Savonlinna Opera Festival, at the Royal Opera in Stockholm and at the Finnish National Opera. He assumed the position of principal guest conductor of the Lahti Symphony Orchestra in autumn 1985; in autumn 1988 he took over as artistic director of the same orchestra.

Osmo Vänskä (s. 1953) kuuluu maamme nuorten kansainvälisten kapellimestareiden huippukaartiin. Hän opiskeli orkesterinjohtoa Sibelius-Akatemiassa Jorma Panulan johdolla ja suoritti kapellimestaritutkinnon vuonna 1979. Hän on lisäksi opiskellut yksityisesti Lontoossa ja Länsi-Berliinissä sekä osallistunut Rafael Kubelíkin mestarikurssille Luzernissa. Osmo Vänskä on myös taitava klarinetisti. Hän opiskeli klarinetinsoittoa Sibelius-Akatemiassa Svan Lavelan johdolla sekä Länsi-Berliinissä opettajanaan Karl Leister. Vuosina 1971-77 hän toimi Turun kaupunginorkesterin klarinetin äänenjohtajana sekä 1977-82 varaaänenjohtajana Helsingin kaupunginorkesterissa.

Vuonna 1982 Osmo Vänskä voitti Besançonin kansainvälisen nuorten kapellimestarien kilpailun, minkä jälkeen hän on johtanut säännöllisesti Suomen, Norjan ja Ruotsin suurempia orkestereita. Hänen kansainvälinen uransa on kehittynyt nopeasti myös Skandinavian ulkopuolelle ja hän on työskennellyt mm. Ranskassa, Hollannissa, Tšekkoslovakiassa, Neuvostoliitossa ja Japanissa.

Oopperakapellimestarina Osmo Vänskä on esiintynyt Savonlinnan Oopperajuhlilla, Tukholman Kuninkaallisessa Oopperassa ja Suomen Kansallisoopperassa. Lahden kaupunginorkesterin päävierailijaksi Osmo Vänskä kutsuttiin syksystä 1985 alkaen. Syksyllä 1988 hän aloitti työnsä orkesterimme taiteellisena johtajana.

Osmo Vänskä (geb. 1953) gehört zu der Spitzengarde der jungen finnischen Dirigenten mit internationalem Renomee. Er studierte Dirigieren an der Sibelius-Akademie unter der Leitung von Jorma Panula und legte 1979 das Dirigierexamen ab. Außerdem hat er Privatunterricht in London und Berlin-West absolviert und an einem Meisterkurs von Rafael Kubelík in Luzern teilgenommen. Osmo Vänskä ist auch ein hervorragender Klarinettist. Er hat Klarinette an der Sibelius-Akademie unter der Leitung von Sven Lavela sowie in Berlin unter Karl Leister studiert. In den Jahren 1971-77 wirkte er als 1. Klarinettist im Philharmonischen Orchester Turku sowie 1977-82 als stellvertretender 1. Klarinettist im Philharmonischen Orchester Helsinki.

1982 war Osmo Vänskä Sieger im internationalen Wettbewerb junger Dirigenten in Besançon, und hiernach hat er regelmäßig in Finnland, Norwegen und Schweden große Orchester geleitet. Seine Karriere hat auch außerhalb Skandinaviens rasche Fortschritte gemacht, so hat er u.a. in Frankreich, Holland, der Tschechoslowakei, in Japan und in der Sowjetunion gearbeitet.

Zum ersten Gastdirigenten des Symphonieorchesters Lahti wurde Osmo Vänskä im Herbst 1985 berufen. Im Herbst 1988 wiederum nahm er seine Tätigkeit als künstlerischer Leiter des Orchesters auf.

Osmo Vänskä (1953-) appartient à l'élite des jeunes chefs d'orchestre finlandais de réputation internationale. Il a étudié la direction à l'Académie Sibelius avec Jorma Panula et y obtint son diplôme en 1979. Il a aussi étudié privément à Londres et à Berlin Ouest et il a pris part au cours de maître de Rafael Kubelík à Lucerne. Osmo Vänskä est également un clarinettiste actif: il a étudié la clarinette avec Sven Lavela à l'Académie Sibelius et avec Karl Leister à Berlin Ouest. Il fut première clarinette à l'Orchestre Philharmonique de Turku de 1971 à 77 et, de 1977 à 82, il fut l'assistant du clarinettiste solo à l'Orchestre Philharmonique d'Helsinki.

En 1982, Osmo Vänskä gagna le Concours de Besançon pour jeunes chefs d'orchestre, après quoi il dirigea les principaux orchestres de Finlande, Norvège et Suède. Sa carrière internationale prit rapidement son essor hors du Nord et Vänskä a travaillé en France, aux Pays-Bas, en Tchécoslovaquie, en Union Soviétique et au Japon entre autres.

Vänskä a dirigé des opéras au Festival d'opéra de Savonlinna, à l'Opéra Royal de Stockholm et à l'Opéra National de Finlande. Il était le principal chef invité de l'Orchestre Symphonique de Lahti à l'automne 1985 et, trois ans plus tard, il en devenait le directeur artistique.

OSMO VÄNSKÄ and MANFRED GRÄSBECK

Lahti is a town with approximately 100,000 inhabitants 60 miles north of the Finnish capital, Helsinki; it is a modern centre for sports, culture, trade and industry. The Lahti area is cut through by mighty glacial ridges and Lake Vesijärvi, as beautiful in the winter as it is in the summer, contributes a charming aspect to the city's appearance. Lahti's international sports centre is frequently the venue for major competitions; most recently, in 1989, the World Championships in Nordic-type skiing were held here. Each year in August the Lahti International Organ Week takes place — one of the most renowned organ festivals in the world.

The **Lahti Symphony Orchestra** was founded in 1949 as a continuation of the town's old musical traditions. The City of Lahti is responsible for the upkeep of the orchestra. In recent years the orchestra has developed into one of the most notable in Finland; under the direction of its conductors Osmo Vänskä (chief guest conductor 1985-88, chief conductor since 1988) and Ulf Söderblom (chief conductor 1985-88, chief guest conductor since 1988) it has also become known internationally. On its first commercial recording (BIS-CD-345) the orchestra played the three clarinet concertos by Bernhard Henrik Crusell with Karl Leister as soloist and in the future it will record five discs of the complete orchestral music (including music for chamber orchestra) by Joonas Kokkonen, one of Europe's most prominent contemporary composers.

The Lahti Symphony Orchestra numbers 60 players. Each year it gives 35 concerts in the Lahti Concert Hall (architects Heikki and Kaija Sirén, 1954) and in the Church of the Cross (Alvar Aalto, 1978). It also appears at the Lahti International Organ Festival and plays for opera performances in Lahti. As well as Finnish conductors and soloists, international artists also make guest appearances with the orchestra.

Lahti on n. 100 000 asukkaan moderni urheilun, kulttuurin, teollisuuden ja kaupan keskus 100 km. pohjoiseen Helsingistä. Lahtea halkaisevat jääkaudella syntyneet mahtavat harjut ja viehättävän vivahteensa kaupunkikuvaan antaa sekä kesällä että talvella kaunis Vesijärvi. Lahden kansainvälinen urheilukeskus on jatkuvasti, suurten kisojen näyttämönä; viimeksi siellä järjestettiin hiihdon pohjoismaisten lajien maailmanmestaruuskilpailut vuonna 1989. Joka vuosi elokuussa järjestetään Lahdessa kansainvälinen Urkuviikko, joka on yksi maailman tunnetuimmista urkufestivaaleista.

Lahden kaupunginorkesteri perustettiin vuonna 1949 jatkamaan kaupungin vanhoja musiikkiperinteitä. Viime vuosina orkesterista on tullut yksi Suomen merkittävimmistä. Kapellimestareidensa Osmo Vänskän (päävierailija 1985-88, taiteellinen johtaja 1988-) ja Ulf Söderblomin (taiteellinen johtaja 1985-88, päävierailija 1988-) johdolla se on saanut myös kansainvälistä tunnustusta. Ensimmäisellä levyllään (BIS-CD-345) orkesteri esittää Bernhard Henrik Crusellin klarinettikonsertot yhdessä Karl Leisterin kanssa ja seuraavaksi taltioidaan viidelle levyille Euroopan tunnetuimpiin säveltäjiin kuuluvan Joonas Kokkonen koko orkesteri- ja kamariorkesterituotanto.

Lahden kaupunginorkesterissa on 60 soittajaa. Se pitää vuosittain 35 konserttia Lahden Konserttitalossa (arkkitehdit Heikki ja Kaija Sirén, 1954) ja Ristinkirkossa (Alvar Aalto 1978). Se esiintyy myös Lahden kansainvälisellä Urkuviikolla sekä soittaa Lahden oopperaesityksissä. Suomalaisten kapellimestareiden ja solistien lisäksi Lahden kaupunginorkesterin vieraina esiintyvät myös kansainväliset taitelijat.

Lahti ist eine Stadt mit rund 100 000 Einwohnern, ein modernes Zentrum des Sports, der Kultur, der Industrie und des Handels, 100 Kilometer nördlich der finnischen Hauptstadt Helsinki gelegen. Das Gebiet von Lahti wird von mächtigen Moränen durchschnitten; eine reizende Note im Stadtbild bringt sommers wie winters der schöne Vesijärvi-See ein. Das internationale Sportzentrum von Lahti ist ständig Schauplatz großer Wettkämpfe; zuletzt wurden dort 1989 die Nordischen Skiweltmeisterschaften abgehalten. Alljährlich findet im August in Lahti die internationale Orgelwoche statt, die zu den bekanntesten Orgelfestspielen der Welt gehört.

Das **Symphonieorchester Lahti** wurde 1949 zur Weiterführung der alten Musiktraditionen der Stadt gegründet. Für den Unterhalt des Orchesters kommt die Stadt auf. In den letzten Jahren ist es zu einem der bedeutendsten Orchester Finnlands avanciert. Unter der Leitung seiner Dirigenten Osmo Vänskä (erster Gastdirigent 1985-88, künstlerischer Leiter 1988-) und Ulf Söderblom (künstlerischer Leiter 1985-88, erster Gastdirigent 1988-) hat es auch international Anerkennung gefunden. Auf seiner ersten Schallplatte (BIS-CD-345) trägt das Orchester zusammen mit Karl Leister die Klarinettenkonzerte von Bernhard Henrik Crusell vor, und als nächstes wird das gesamte Orchester- und Kammerorchesterschaffen von Joonas Kokkonen, der zu den bekanntesten zeitgenössischen Komponisten Europas zählt, auf fünf Schallplatten aufgenommen.

Das Symphonieorchester Lahti besteht aus 60 Musikern. Pro Jahr werden 35 Konzerte im Konzerthaus von Lahti (Architekten Heikki und Kaija Sirén 1954) und in der Kreuzkirche (Alvar Aalto 1978) gegeben. Außerdem tritt das Orchester in der internationalen Orgelwoche auf und spielt bei den Opernaufführungen in Lahti. Außer finnischen Dirigenten und Solisten treten als Gäste des Orchesters auch internationale Künstler auf.

Lahti est une ville d'environ 100,000 habitants à 100 km au nord de la capitale finlandaise, Helsinki; c'est un centre moderne de sport, culture, commerce et industrie. La région de Lahti est entourée d'imposants glaciers et le lac Vesijärvi, aussi beau en hiver qu'en été, contribue au charme de la ville. Des compétitions majeures de sport ont fréquemment lieu au centre international de sport de Lahti, par exemple tout récemment, en 1989, les championnats mondiaux de ski nordique. Un des festivals d'orgue les plus réputés du monde, la Semaine internationale d'orgue de Lahti, s'y tient chaque année en août.

L'Orchestre Symphonique de Lahti fut fondé en 1949 suite aux vieilles traditions musicales de la ville. La cité de Lahti est responsable de l'entretien de l'orchestre qui est devenu l'un des plus remarquables de Finlande; sous la direction de ses chefs Osmo Vänskä (principal chef invité de 1985 à 88, chef principal depuis 1988) et Ulf Söderblom (chef principal de 1985 à 88, principal chef invité depuis 1988), il s'est acquis une réputation internationale. Pour son premier enregistrement commercial (BIS-CD-345), l'ensemble a joué les trois concertos pour clarinette de Bernhard Henrik Crusell avec Karl Leister comme soliste et, dans le futur, il enregistrera cinq disques avec l'intégrale de la musique orchestrale (comprenant de la musique pour orchestre de chambre) de Joonas Kokkonen, un des compositeurs contemporains les plus éminents d'Europe.

L'orchestre Symphonique de Lahti compte 60 membres. Il donne chaque année 35 concerts à la salle de concert de Lahti (architectes Heikki et Kaija Sirén, 1954) et à l'église de la Croix (Alvar Aalto, 1978). Il participe aussi au Festival International d'orgue de Lahti et joue lors de représentations d'opéra à Lahti. En plus de travailler avec des chefs et des solistes finlandais, l'orchestre est l'hôte d'artistes internationaux.

INSTRUMENTARIUM

Violin: Ioannis Baptista Fredrimaur, Florente 1740

Bow: François Nicolas Voirin, Paris 1875

Recording data: 1989-05-29/06-01 at the Ristikirkko (Church of the Cross), Lahti, Finland

Sound engineer: Siegbert Ernst

Recording technician: Robert von Bahr

Sony PCM-F1 digital recording equipment, 4 Neumann U89 microphones, SAM82 mixer

Producer: Robert von Bahr

Digital editing: Robert von Bahr

Cover text: Kalevi Aho

English translation: Andrew Barnett

German translation: Helmut Diekmann

French translation: Arlette Lemieux-Chené

Photographs: Juha Tanhua

Type setting: Andrew Barnett

Lay-out: Andrew Barnett

BIS recordings can be ordered from our distributors worldwide.

If we have no representation in your country, please contact:

BIS Records AB, Stationsvägen 20, SE-184 50 Åkersberga, Sweden

Tel.: +46 8 544 102 30 Fax: +46 8 544 102 40

info@bis.se www.bis.se

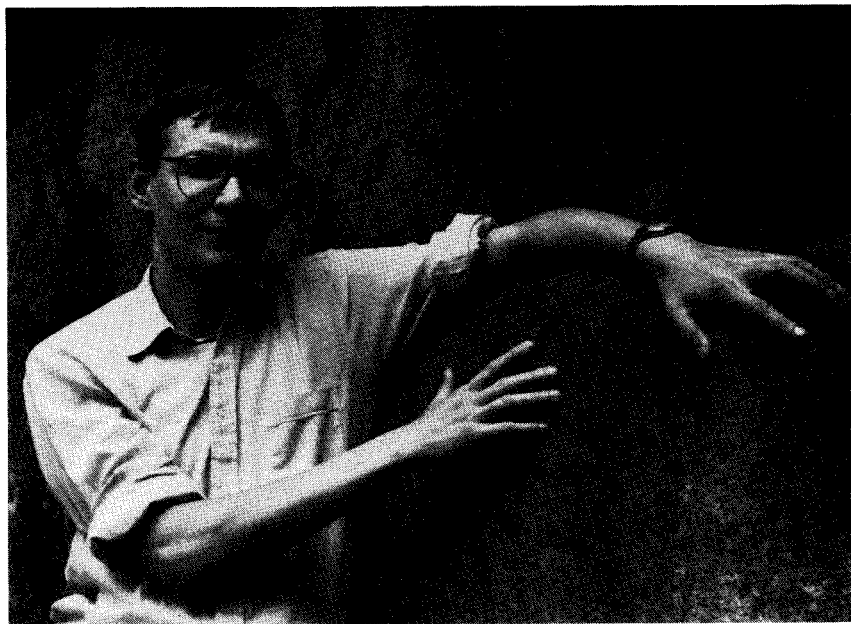
© & ® 1989, BIS Records AB

BIS would like to thank the organizations ESEK and LUSES for financial assistance towards this recording.

Sponsored by:

All rights reserved. Kaikki oikeudet pidätetään.

KALEVI AHO (*Photo: Seppo Sarkkinen*)